

Смолянко Ю. М.
аспірант кафедри дошкільної та початкової освіти
Чернігівський національний педагогічний університет
імені Т. Г. Шевченка

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНІВ СФОРМОВАНOSTІ ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Актуальність дослідження. В умовах становлення інформаційного суспільства та інформатизації сучасної системи освіти постає проблема щодо формування та підвищення професійної культури майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу в системі його професійної підготовки.

З метою подальшого вивчення вищезазначеної проблеми вбачаємо за необхідність продіагностувати рівні сформованості професійної культури у фахівців дошкільної освіти. Для цього слід провести педагогічне спостереження, бесіди та анкетування. Респондентами дослідження обрано керівників гуртка організованої пізнавально-розвивальної діяльності дітей дошкільного віку «Студії «Малятко» Чернігівського обласного Палацу дітей та юнацтва, вихователів ДНЗ №447, ДНЗ №672 «Веселка» м. Києва та вихователів дошкільного навчального закладу (ясла-садка) №1 «Світлячок» комбінованого типу м. Борзна, Чернігівської області.

Метою означеної проблеми є дослідження рівнів сформованості професійної культури вихователів дошкільних навчальних закладів на основі анкетування у системі їх професійно-педагогічної діяльності.

Перший діагностичний зріз зумовлений потребою виявити у фахівців дошкільної освіти певного рівня сформованості професійної культури (високий, середній, низький).

Другий діагностичний зріз – перевірка педагогічних умінь та навичок педагогів-вихователів, необхідних для вирішення педагогічних ситуацій та

розв'язання професійних завдань, що можуть трапитися у дошкільних навчальних закладах під час професійної діяльності.

Запропоновано для вирішення три блоки педагогічних ситуацій:

- ситуації, які можуть виникати у педагога-вихователя з дітьми дошкільного віку;
- ситуації, які можуть виникати у вихователя дошкільного навчального закладу з батьками дітей дошкільного віку;
- конфліктні ситуації, які можуть виникати між дітьми дошкільного віку [1, с. 87].

Третій діагностичний зріз зумовлений потребою порівняння рівнів сформованості професійної культури у студентів – майбутніх вихователів ДНЗ та фахівців дошкільної освіти.

Вивчення рівнів сформованості професійної культури вихователів дошкільних навчальних закладів уможливить таке:

- забезпечити єдність теоретичної та практичної підготовки студентів – майбутніх вихователів ДНЗ, що уможливить засвоєння ними ціннісних еталонів професійно-педагогічної діяльності;
- збагатить зміст професійної підготовки студентів ціннісно-важливим навчальним матеріалом щодо професійної культури та можливості її формування;
- оволодіти комплексом професійно-необхідних, загальнокультурних, творчих знань та методами практичного застосування, що складає інтелектуальний зміст особистості;
- виховати культуру мислення;
- засвоїти етичні принципи щодо професійно-педагогічної діяльності, норми професійної етики.

З метою визначення у респондентів рівнів сформованості професійної культури, на наш погляд, потребує проведення анкетування за спеціально розробленою нами анкетною №1 – анкета вихователя «Визначення рівня

сформованості професійної культури у вихователів ДНЗ» (авторський варіант), результати якої будуть висвітлені у подальшому дослідженні.

Анкета вихователя включатиме такий блок запропонованих запитань:

1. Стаж педагогічної роботи.
2. Як Ви розумієте поняття «професійна культура педагога-вихователя»?
3. З чим у Вас асоціюється зміст поняття «професійна культура вихователя ДНЗ»? (з професійними та загальнолюдськими якостями; з професійними знаннями, вміннями та навичками; з професійною компетентністю; з професіоналізмом; з професійною кваліфікацією).
4. Якими якостями повинен володіти вихователь ДНЗ як носій професійної культури?
5. Які основні компоненти професійної культури майбутніх вихователів ДНЗ Ви можете назвати?
6. Чи потрібно, на Вашу думку, майбутньому педагогу-вихователю володіти професійною компетентністю? Чому?
7. Чи повинен, на Вашу думку, фахівець дошкільної освіти володіти високим рівнем сформованості професійної культури у подальшій професійній діяльності? Чому?
8. У чому виявляється професійна культура вихователя дошкільного навчального закладу?
9. Чи відбивається, на Вашу думку, професійна культура вихователя ДНЗ на поведінці та діяльності? Яким чином?
10. Як Ви вважаєте, чи можна сформувати професійну культуру майбутнього вихователя ДНЗ в процесі навчання у виші? Відповідь обґрунтуйте.
11. Як Ви оцінюєте власний рівень сформованості професійної культури? (Високий, середній, низький).
12. Як Ви оцінюєте рівень сформованості професійної культури Ваших колег? Чому? (Високий, середній, низький). Обґрунтуйте відповідь.

13. Яким чином, на Вашу думку, необхідно вдосконалювати професійну культуру вихователя ДНЗ? Чи вбачаєте Ви таку необхідність?

14. Чи вдосконалюєте Ви, як вихователь ДНЗ, власну професійну культуру? Яким чином?

15. З якими професійними та особистісними труднощами стикалися Ви, як вихователь ДНЗ, у процесі своєї професійної діяльності?

16. Як часто у Вас виникають сумніви щодо правильності власних професійно-педагогічних дій та вчинків?

17. Чи підвищить рівень сформованості професійної культури вихователя ДНЗ, на Вашу думку, використання інноваційних технологій навчання?

18. Чи відчуваєте Ви потребу підвищити рівень своєї професійної культури?

19. Чи вважаєте Ви за необхідність здійснювати підвищення рівня професійної культури у студентів-майбутніх вихователів ДНЗ? Відповідь обґрунтуйте.

Отже, узагальнюючи вищесказане, нам необхідно визначити, яким рівнем професійних знань та умінь володіють вихователі дошкільних навчальних закладів та керівники гуртка організованої пізнавально-розвивальної діяльності дітей дошкільного віку «Студія «Малютко» щодо змісту та структури професійної культури у системі їх педагогічної діяльності.

Подальші дослідження також плануємо продовжити у напрямі наукового обґрунтування й висвітлення результатів проведеного анкетування щодо визначення рівнів сформованості професійної культури студентів спеціальності «Дошкільна освіта» і вихователів ДНЗ та виявити стан формування їх професійної культури на констатувальному етапі педагогічного експерименту».

Список використаних джерел:

1. Смолянко Ю. М. Формування професійної культури майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу: Навчальний посібник / Ю. М. Смолянко. – Чернігів: Десна Поліграф, 2016. – 152 с.